

LO CAMP DE TARRAGONA

PERIÓDICH CATALANISTA

Any 2.— Núm. 64.— Diumenge 20 de Octubre de 1901.

LO QUE VOLÉM

«Volém la llengua catalana ab caràcter oficial y que sian catalans tots los que desempenyin càrrehs pùblichs; volém Corts catalanas, no sols per estatuir nostre dret y lleys civils, sinó tot quant se refereixi á la organisiació interior de nostra terra; volém que catalans sian los jutges y magistrats y que dintre de Catalunya's fallin en última instancia's plets y causas; volém ser àrbitres de nostra administració, fixant ab enterà llibertat las contribucions y impostos, y volém, en fi, la facultat de poder contribuir á la formació del exèrcit espanyol per medi de voluntaris ó diners, suprimint en absolut las quintas y llevas en massa y estableint que la reserva regional forosa presti servei tan sols dintre Catalunya.» (Del manifest de la Unió Catalanista de 16 de Mars de 1897).

Ara vá bé

L'efecte que ha produhit en questa ciutat lo Manifest que publicarem lo passat diumenge, tardarà a esborrarse de la memòria dels bons tarragonins. No's recorda cap altre document electoral peral qu'l opinió pública hagi demonstrat sa conformitat d'una manera més unànime y eloquènt. Y és que'l Manifest que'n ocupa, és la veritable vèu del poble, lo ressò de las aspiracions honradas de la gent que pensa, sufriu y treballa, la senyera que'n ha de portar pels camins de la bona administració, de l'avens y de la cultura, després de combatre y de vence l'estúpit caciquisme que ns desgoverna.

Avuy podém dir ben alt qu'el poble de Tarragona ha conseguit ja un triomf indiscutible. Vivia retret, ensopit, mirant ab indiferència com las collas dels vividors polítichs se repartien amistosament la seva hisenda; s'anava decadint per moments sota'l jou d'aquestes migdrades oligarquies qu'exploitan lo poder pera afavorir als amichs particulars y als propis interessos, entelats los ells pels efectes d'una llarga y aparent agonía, no veya la llum de la veritat y de la justicia que ha d'espahordir als asquerosos vampirs, xucladors de la sanch del poble, y tot d'una Tarragona s'ha refet, desafiant ab valentia als qui constituitis en amos y senyors de quatré *quidams*, se creyan que podian disposar a graciént de la voluntat de la població.

Miserables són los qui ab armas de mala lleu, ab encobertas injurias y ab groller insults, pretenden deturar un poble que camina ab pas segur vers la seva impició. Miserables, si, y criminals de la més baixa estofa, són los qui pera satisfacer la seva vanitat o la seva concupiscència, no reparan en desvergonyir-se, llençant al carrer, pera que tohom los trepiti, los escassos restos d'una dignitat molt discutible. Y á n'aquests miserables, á n'aquests criminals, la justicia popular ha de condemnarlos á morir civilment entre'l desprecí de la gent honrada y decenta, que ha sortit de l'indiferentisme pera salvar los sagrats interessos de la ciutat, agabellats per una taya de negocians que aquí mercadejan ab la cosa pública.

No'n fan por los cridayres d'ofici, los defensors de malas causas, los que vénen la conciencia y la ploma al primer trafigant d'empleos que's presenta, los que per un mós de pà que no saben guanyar-se honradament per medi del treball, ahih se deyan conservadors y avuy liberals y demà s'anomenaran *moros*, si és lo Moro Muza'l qu'ils paga. Y no'n fan por, perque á la primera embestida sèria, demostran la seva cobardia, amparantse intúitilment ab la capa de la difamació y de l'escàndol, únic recurs de que disposan pera presentarse devant del pùblic ab son acreditad y acostumat cinisme.

Tots los que desde las planes de Lo CAMP DE TARRAGONA venim treballant pera dexondir la conciencia del poble, ab desinterès y abnegació que no són capaces de comprender los qui atemperen las sevas accions yls seus actes pùblics y privats en lo profit propi y en lo més rastre egoisme, no hem de rebaixarnos a contestar los insults y ls dicteries que se nos dirigixen. Acceptém aquests insults y aquests dicteris ab goig y ab alegría, com á garlandas glorirosas de las nostres campañas, que may nos veurèm més honrats que mereixent l'exercació dels qui, orfes de tot sentimient de noblesa, ni coneixen la dignitat, ni saben a qui preu s'adquireix una reputació innacumulable.

Alegremosen donchs, dignes comerciants, sufers propietaris, explotats obrers, afanyosos industrials, honrats artesans y preclaros homes de ciència; alegremosen de véure que mentre la població en massa respón com un sol home á la nostra crida, los politichs desreditats, los causants de la decadència que patim, los tacats ab l'affrentosa marca del caciquisme, se remouhen en lo llot de sus passions innobles, y com pecadora'l virus infamant de la seva pròpia deshonra.

Pera tothom que tinga no més una engrana de criteri y de bon sentit, lo que passa es la demostració més palmaria del desballement que regna en lo camp caciquista devant del formidable moviment d'opinió que'n pochs dias ha operat á la nostra estimada ciutat.

No tindriam la més petita confiança en l'exit de l'obra magna qu'hem empres, si contempllessim á tots aquets elements

nocius y fastigiosos, satisfets y indiferents devant de l'actitud coratjosa que ha adoptat lo poble de Tarragona. Per això avuy, á l'oirarlos insultant á tots y á dret, perduta la serenitat y la calma, plens de recels y preocupats de lo que ha de succeir, tenim per segura la victoria y exclamèn ab tot l'entusiasme del nostre cor de vers patriotas:

Ara vá bé....

Siguèmhi tots

No sembla sinó que sigui un delicto preocupar-se del benestar y pervindre de Tarragona, ó bé qu'aquesta teyna quedí reservada á uns quants senyors que de tant ferla s'han gastat als ells del poble, que ab rahò ó sense rahò no vol saber res d'ells.

Fins ara la cosa los hi havia anat de allò mello, s'acostaven las eleccions, feyan una distribució de llochs, anavan á votar los de sempre, los més se quedavan á casa, y tenían vestits a variis senyors elegits casi sense oposició. Hem volgut dexondirlo al poble, ferli veurer quins són sos debers y sos drets, y ja tenim al punt de dalt á tots los politichs de ofici que no poden transigir en que séls hi fassí la contra.

¿Per ventura'l dret que tenen ells de fer política, no és un deber de tots? ¿O és que á las poltronas municipals sols hi poden assentarlos los qui comptin ab la voluntat d'un cacich o altre?

No són los representants del poble los que deuen ésser elegits, donchs qu'es presenta qui vulga, tothom hi té igual dret y que siga'l sufragi, mes lo sufragi verdader sense compra de vots ni túpinadas, lo qui donga la representació.

Los resultats serán després bons ó dolents; l'experiència ns ho ha de dir; més per lo menys, si són dolents, caldrà culpar en tot cas al poble, mentres qu'avyu de tots los mals de l'Ajuntament no poden culpitar més que á l'indiferentisme que hem demostrat.

De tots los medis se valdrán nostres enemichs y de tots s'apropiarán pera combatter la candidatura administrativa: alguns ja s'han possat en pràctica. S'ha fet atmosfera en lo sentit de que's feya tot pera donar la victoria als catalanistas. No hi ha tal cosa y ja no sabem com dirlo, puig no creyem qu'arribin pas á entendrens, per la senzilla rahò que no volen entendrens.

Com deya'l manifest y com se digué en la reunio del diumenge, en lo municipi hi caben totas las idees, totas las personas de bona voluntat, ab tal que á l'Ajuntament no s'en recordin de que són republicans ó monarquichs, blanxs ni negres. Allí no s'hi ha de veurer més qu'administradors gelosos del poble, y pera arribar á aquest resultat no hi ha qu'abdicar de cap idea política. Del mateix modo donchs que firmavan lo manifest persones de tots los partits, tots hi poden cabrer en la candidatura administrativa.

Un'altra arma de combat s'ha usat ja aquests dies sobre tot entre's vehins de la Pescateria y Cós del Bou. Hi ha presigis que s'acaban y no tenen ni poden tenir la forsa que's creuhen, y al veure que se'n hi van recorren á tots los medis. S'ha fet correr entre aquells vehins que l'objectiu de la candidatura administrativa no era altre que'n cas de triomf portar altra vegada la plassa mercat á la part alta de la ciutat. Ab aquest argument fals, absolutament fals, puig no hi ha tal cosa, se tracta de veurer si poden tots aquells industrials posarlos en contra de la candidatura administrativa y continuar los cacichs fent de les sevas.

D'aquí á las eleccions de segur que sortirà encara á llum, més miserias y rancunias y anirán destilant baba venenosa las serps enroscades á l'entorn del caciquisme, puig com deyan al comentar aquest articlet, sembla que siga quèstio de castas, o de drets adquirits, y qu'ls hi vé molt de nou que la gran forsa perduda que representava l'indiferentisme entrí en joch y deixi sentir sa immensa influencia en la governació del poble.

No ho volém quins ho donguin tot fet; volém eixirer nostres drets de ciutat, y bò mal, ab acert ó desacert, escullirnos nosaltres los qui han d'essser nostres representants al municipi.

A favor d'aquesta idea treballarèn sens treva ni descans, qu'el cap y á le si las bravatas, calumnias y injurias en una població com Tarragona en que tots nos coneixem, fan lo mateix efecte que escupir al cel.

A la classe obrera

Lo nostre estimadíssim confrare de Barcelona *La Renaixensa*, còpia y comenta en sa edició del passat dimarts, la comunicació que la Comissió encarregada de redactar lo Manifest electoral dirigi á la Federació Obrera d'aquesta ciutat.

Són tan encertadas las observacions de *La Renaixensa* y tan conformes ab la nostra manera de pensar, que és ab ver gust que reproduhim y fem nostres los esmentats comentaris. Diulen aixís:

«Ja debian llegir nostres suscriptors en l'edició del diumenge l'hermosa crida que varen fer los principals cèmerts, industrials, homes de carrera y artesans als veïnhs de Tarragona, pera lograr tenir un Ajuntament bon administrador y després del tot de tota idea política. Ja's debian fixar en lo que deya respecte á l'element obrer, que té dret com lo qui més tenir representació veritable en las corporacions populars com en las de caràcter polítich.

Donchs bé, avuy aquella crida va complementada per l'hermosíssima comunicació que la Comissió que va redactar lo Manifest ha dirigit á la Federació Obrera de Tarragona y que transcribim més avall.

Catalunya no és dels rics ni dels pobres. Es de tots. A tots afecta'l desgovern y'l robo y, més que á cap altre estament, á l'estament obrer, qu'és lo que paga la plats trencats en darrer terme. Al rich que pert part de sa fortuna n'hi queda una altra part. L'obrer que pert lo treball ó que pert la salut per las misticificacions, que convidan a fer lo horrible dels tributs y la desmoronació que regna en las conciencias, ho pert tot y no té altre refugi que un llit en un sant hospital després d'arrossegar-se pels carrers com un pobre d'ofici, demandant na gracia de caritat per la mort de Déu.

Los catalanistas no hem d'agabellar municipis; no és això lo que's prescriuhen lo: acorts de l'assamblea de la Unió Catalanista celebrada á Reus. Lo que tenim de fer és donar las insignias de conceller á gent de bé á carta cabal —no de bé de la manera que molts entenen la bondat, sinó de bondat absoluta—, sian afectes al nostre pensar ó no sian.

Los catalanistas hem de fer de manera que al costat del milionari ostenti la representació municipal l'humil artesá y l'encara més humil obrer. Hem de destruir l'obra dels Goberts y del Socialisme y de l'Anarquisme. Hem de fer reflotar l'amor entre's catalans, sinó Catalunya está irremissiblement perduda. Lo que no acabin los horrors dels tributs, ho acabarà la dinamita.

¿Què li toca ará fer á la florida representació del comers, de l'industria, de las carreras, de la classe mitja que firma'l Manifest que publicarem lo diumenge y quinas firmas no pogueren estampar perché á l'enviarsens lo document se n'estayan recullint encara? ¿Què li toca a fer, ja que vol que's obrers vagin al Municipi de brasset ab los poderosos? Molt senzill: assegurarse de qu'ls obrers designats són obrers; de qu'á las mans hi tenen durícias, y quan estiga segura d'això, fer per suscripció entre's que poden una cantitat que abasti pera ab sa renda passar una penisia als que tenen de deixar la seva perra fer, en companyia dels que disponen de medis, bona feyna per l'administració municipal de Tarragona. Ho tenen de fer també los nostres amichs de Sabadell y de Girona si tira endavant l'hermos propòsit que perseguixen pera tenir en aquestes ciutats bons Municipis.

Poch parlar y molt obrar. Que's obrers se'n convensem de qu'ls catalanistas no treballen per orgull ni pera propia conveniencia; que treballen peral bò comú y que de debò volèm agermanar lo que's Goberts yls que viuen á las sevas costelles volen dividir. No hi és aquest abîm entre'l rich y'l pobre, y'ls odis que espurnejan per tot arreu, més que odis, son signes de malestar, que desencadenan per un igual l'oblit de las virtuds cristianas per dels poderosos y l'enveja innata en l'home qu'han sabut explotar los més amichs del pobre.

Veixi ara l'hermosa comunicació de que abans hem fet esment y que copiem de nostre estimadíssim company en Catalanisme Lo CAMP DE TARRAGONA:

Y ara, per compte propi, permítens dues paraulas, ja que a parlar nos obliga l'acort près lo passat dijous per la Federació Obrera.

La Comissió que redactál Manifest electoral que tan bon efectu ha produxit aquí y fòra d'aquí, al convidar als obrers á que se cedessin l'hermos desvetllament del poble de Tarragona, no perseguia fins mesquins ni egoïsts, no alimentava propòsits rastrers que sols poden concebir los qui titulantse defensors de la classe obrera, l'exploitan sense conscientia y la fan servir moltes vegadas d'escambell ahont s'apoya aquesta burguesia indigna mantenedora del caciquisme. Sabèm per part certa que aqueix argument s'ha empleat durant tota la darrera setmana pera conseguir que la Federació Obrera rebutjés, com ho ha fet, la comunicació que ns ocupa, y per això'n cal fer constar que menteix descaradament qui tal hagi afirmat y qui tal sostinga.

Nosaltres voldriam vèure als treballadors ocupar lo lloc que de dret los hi pertoca al Municipi y defendar desde allí los interessos, tan sagrats y respectables com los dels demés estaments que forman la ciutat. Estèm segurs que quan això succeix, s'evitaran molts conflictes que avuy han de resoldre personas que, per més que estiguen constituidas en autoritat, no poden tenir lo dò de l'acerit per viure allunyadas dels treballadors y desconeixen las costums y necessitats. Per això, y tot deplorant la determinació de la Federació Obrera, treballarem coratjos sempre pera que si no avuy, demà, triomfí'l bon sentit y desapareixin certas preocupacions, mantigudas ab evidente mala fe per elements que anteposan l'interés polítich á las conveniencias de la classe treballadora.

Sentim no poguer avuy ésser més explícits. Tal vegada un altre dia'n ocuparem d'aquest assumptu ab la deguda extensio y parlaréi més clair.

Parte de salut, senyal d'epidèmia

Hi ha qüestions que més valdría no tractarlas, però ja qu'en elles s'hi veu una barreja innoble de cinisme y mala fe, molt apesar nostre, apelant a l'opinió pública de la gent honrada y digne, de tothom que conservi un senyal de prohisme, ne parlarém: nos referim á la campanya anti-catalana, anti-tarragoniana y indecent que contra nosaltres fa una claveguera inmundia d'odis y de rancunias que com á orgue del centralisme no vol sino despertar antagonismes y promouer rezels entre's fils de Tarragona. Aquest guarda rodas no sabéb si per sa estupidesa y imbecilitat ó per l'impudicia de las formas, en mans de forasters desagrabits, masells morals capassos de totas las baixesas, sols serveix pera insultar vilment á persones digníssimas prou conegudas aquí y á fòra.

¿Y tot perquè, senyors? Perque s'acosten las eleccions municipals y vénen que tirantse al carrer la gent de bé, la que fins ara no ha volgut anar á vetllar amorosament per los interessos y ara's proposa anarhi pera mereixer y obtindrer la confiança y'l respecte de los administrats, los vividors polítichs se tindrán de mirar de lluny la casa communal, l'ideal de tots sos afanys.

Abans de parlar de la inconseqüència política d'estimatíssims amichs y companys, debim fer constar que això ho endosssem als cacichs, a molts dels homs polítics y mentors d'última hora que del partit conservador s'han passat, ja poden suposar perquè, al partit liberal y del liberal al conservador, com si cambiessin de camisa.

A que vé lo parlar d'inconseqüència si precisament és tot lo contrari; si és una gran inconseqüència, si és una virtut cívica, la separar desenganyat d'un partit polítich, lo no volgues contaminar per més temps de sa asquerosa baba y desmitjar la vida il·lire universal dels pobles, defensar los ideals generosos y legítims de reivindicació de la personalitat de Catalunya, en una paraula, anteposar l'Autonomia de la Terra Catalana á totas las demés aspiracions, incluhinti la de la forma del poder central, quel Catalanisme á tots respecta pera després, y si republicans eran, republicans podrán tornar á ésser, com si monarquichs fosson, monarquichs podrian tornar á ésser.

No contestarem al cùmul de miserias y de vulgars inexactitats d'aquest pasqui, perque com diu molt bé, aquí tots nos coneixem y'l pùblic està convensut de que no sab lo que's diu, ó que diu tot al revés de lo que pensa.

Quin efecte ha produhit en l'ànim del poble de Tarragona la més que inocent,

desvergonyida declaració de que las coses no basta dirlas sinó que deuen probar-se. Encara'n sembla ohir la rialla sorollosa en que esclafá tothom per tots los indrets de la ciutat. ¡Quantas y quantas vegadas haurán tingut molts d'escutar lo que sense sentirlo vol distresar! ¡Quantas y quantas vegadas los ho hauran tirat per la cara y no s'hauran girat ni siquiera avergonyit! Però no s'escrassí; hi ha un aforisme que diu: *Parte de salut, senyal d'epidèmia*.

Si algú s'ha pogut creure que aquesta campanya de disfamació va dirigida contra la catalanista, s'equivoqua del tot. Lo que's proposan los politichs vividors qu'exploten la cosa pública, los que de l'art de governar y administrar n'han fet un modo de viure, és decoratjar á la gent de bé, als indiferents fins avuy, y per això no reparan ni repararan en medis.

Es la campanya del desespero, perque la realitat s'ha imposat y's tarragonins han sortit de l'ensopiment secular que's consumia.

Tarragonins honrats y dignes: estrenyèm més las filas; l'unió fà la forsa. Mirèm ab desprecí á la premsa venal que l'escriuen gent posada á sòu pel caciquisme, sense sentiments ni afectes envers nostra ciutat volguda, perque al cap y á la fi

minarla, analisarla, sintetisarla, expresarla, seguir los diferentes caminos que naixen de proposicions falsas fins veure l'abim a què portan, tornar enrera, orientar-se de nou, veurer, per si, la llum axiomàtica de la veritat y seguir la via del desenrotollo de la proposició, això és treball d'homes; això és viure la vida de l'espiritu; això és enlairar-se; això és usar de l'enteniment tal com volgué la Sabiduria Omnipotent quan enriquí a l'home ab un dò tan precios.

Però quants pochs ho fan! Y no és que molts no puguen, es que no volen; preferixen treballar vida animal, esforços musculars, mecànichs, ans que fer treballar l'enteniment.

La proporció entre els trets y ls blanachs que's fan és molt poca, és d'un tant per mil. Què importa, donchs, que totes les ideas noves no sigan veritats ni puguen portar-se a la pràctica? Apuntar de nou y reciclar lo tret.

Hem de fer més per l'intelectualisme que fins ara; los centres de cultura no han de posar tot son empenyo en tindrer bon teatre, bon cafè, bon saló de ball y bons billars; faltan bons gimnassies, boas escolas y bonas biblioteques plenes de obres elementals, de divulgació científica pera dexondir enteniments, encarrilar vocacions y fer naixer homes que ab novas idees donguin profit als ciutadans ensembs que glòria a la Patria.

Infiltrat en lo cervell de tothom que los homes no valen lo que pesa sa butxaca sinó lo que pesa son talent, que's homes no's midan per sa alsaria sinó per son front.

Procurem curar aquesta fobia que's pateix de tot treball intelectual, y això què lo nivell de nostra aymada Catalunya hasta caminar a tòca-cолос ab las nacions més avansadas.

JOAQUÍM PANADÉS.

En Estanislau Vayreda á Tarragona

I.

Per lo mes d'Octubre de 1894, ab motiu de las grans festas del Congrés Catòlic, ferem coneixensa personal ab nosre amich inoblidable En Estanislau Vayreda, y dihem personal, puix la científica ó de nom ja la teníam feta de molt temps. L'un coneixia á l'altre sense haver-nos mai vist. Son nom era pera mi molt conegut y admirat; lo meu tal vegada'l coneixia per haver arribat á sas mans lo Catálech de la Flora de la ciutat de Tarragona y son Terme.

Anava provehit, per un si acàs, d'una carta de la Real Academia de Ciencias y Arts de Barcelona endressada á mon nom, lo que'm feu endevinar los desitjos que tenia durant sa curta estada en nostra ciutat de fer alguna excursió botànica.

Allotjat ja per tenirho encarregat y á falta d'altre en un dels humils hostals de la piazza de la Font, quan per primera vegada ns vingué á veurer, de cap manera'l poguerem fer venir á casa ab gran sentiment de tota ma familia.

Excusat és dir que la conversa, passada l'alegria del primer moment, versà exclusivament d'amichs y de plantas, quedant convinguts en verificar diferents sortidas, lo que ferem comensant lo següent dia per recorrer la carretera de Valls fins als encontorns del Mas dels Ars.

Encara que delicat de salut, se li veia un ayre montanyencs avestat en questa classe d'estudis; sapat y d'un caràcter bondadós, ingénuo y carinyós, sa companyia'm fou gratíssima, las horas que passarem junts són las que recordem més de tota nostra vida científica.

Com tenim dit, després de dinar agafarem la soleyada carretera de Valls explorantla pausadament á dreta y esquerre fins á l'espadat ó rocatám de la Pedrera, honys enfilarem com a cabras, restantna bona part de la tarde, particularment per la brossa baixa del cim, arribantnos prenen y deixant la carretera á bon camí, fins prop de las parets de l'esmentat Mas dels Ars, no passant més endavant per ésser ja un poquet tart.

De retorn, desfent la mateixa travessia, parlarem de las especies no molts ni raras que trobarem: de la Hirschfeldia adpressa Monch. (rabanissa groga) prop de las quatre carreteras; de la Pistacia terebinthus L. (cornicabra) exemplar únic, quasi inaccessible dalt de las rocas de la Pedrera; de la Micromeria marifolia Bth. (com a puniol), y de la Euphorbia verrucosa Lam. (illetre) al cim del tallat de rocas de la Pedrera; de la Setaaria glauca P. B., graminea de gran talla que arrela en los rechs de las hortas á la banda del Francoli ó siga sota la carretera; y de l'Osyris alba L. en las partions y marjadas humides de las clotadas properas al Pont del Diable.

Fosch entrarem á la ciutat mentrens algunes campanas deixaven anar l'adieu armoniós del dia, lo toc solemne de la oració del vespre y's perdian los darrers cants de la gent que fruhint lo descàns benedit tornavan del desfòra á cercar la pau y l'amor de la llar.

AGUSTÍ M. GIBERT.

F. Vinyas y C.^a (Notas tarragoninas)

(ACABAMENT)

III

encara més simpàtic. Del seu amor per l'Adelina, quedava un fort caliu, que li feya tenir una gran intranquilitat. Afortunadament, la multa feyna que hi havia á la casa, no li deixava gaires horas lliures y las pocas que tenia las passava fent companyia al Sr. Vinyas y á la Maria, que gayre bé no sortien de casa, á no ser los diumenges per anar á missa y alguna vegada al camp pera ayrejarse una mica. D'aquí vingué que entre'ls tres s'hi desenrotllés una gran intimitat, com si verament fossin familia.

Un dia vaga, digué la minyona á l'obrir la porta.

—Qui és? —preguntá l'Albert.

—La senyoreta Adelina.

—Donchs me'n vaig y ja tornaré, però no digui que hi estat aquí.

La Maria sentí el timbre de la porta y no dubta qu'era l'Albert. Cridá á la seva cambrera qu'era allí apropi y li encarragá que si era'l Sr. Albert qu'entrés.

Aquest recado'l rebia l'Albert quan ja se'n anava; ben á son gréu tornà enrera y entrà en lo quart de la Maria ahont eran tots.

—Com és visita de confiansa, també hi pot ser V., digué la Maria.

L'Albert estava un xich emocionat, puig aquella era la primera vegada que's trobava devant per devant de la Adelina; saluda y encaixa la mà ab tots, encaixa un poc tremolosa, que no deixaren de notar l'Adelina ni la Maria. La conversa féu general y ja l'Albert complertament possessionat de sí mateix, féu gala d'una conversació animada y trayentra, que mitjà desensopí á D. Francesch, fins allavors bastant ensimismat.

D'aquesta conversació l'Albert ne tragué lo que no podia esperar: la tranquilitat del seu cor. No, aquella no era la Adelina qu'ell havia somniat y estimat; era hermosa si, tant o més que abans, però en aquell cap no hi havia rès, sinó una gran vanitat: un magnífich busto, però vuit de dins. En cambi de la comparació no resultava la Maria ab més talent y ab més gracia que no li havia trobat fins allavors.

Ja cap al tart l'Adelina se'n anà, acompañada per una minyona. D. Francesch y Joan lo masover, tot passejant pel terrat s'enfrascaren ab una interessant conversa sobre céps americanos. La Maria y l'Albert quedaren sols; la primera, sentada indolentment y fent mouer lo balansí, somreya ab certa malícia, que cridá l'atenció del jove.

—De què riu, si no és indiscrecio?

—De l'encongit de V. al trobarse ab l'Adelina.

—Encongit? ¿Y de què?

—Oh, això V. ho sabrà..... jo no més he observat lo fet.

—Qué n'és de maliciosal..... Potser sabrás....

—Tot arriba á saberse en aquest mon, —contestà mitjà riallera.

—Vaig ser un noy, —digué l'Albert després d'un moment de vacilació y posant-se tot serio— ayu m'he convençut de que si la bellesa no vá acompañada del talent, de ben poca cosa serveix.

—Potser si, que ara trobará que la meva amiga és tonta?

—Jo m'guardaré molt de dir semblant cosa; lo talent, com tot, és relatiu, y jo m'figurava a l'Adelina hermosa com és, però ab lo talent de....

—De qui?

—De qui ha de ser! Però no parlém més d'aquest assumptu, —afegí l'Albert veient qu'entra D. Francesch.

Desde aquell dia, las conversacions dels dos joves no tingueren la franquesa y senzillesa d'abans; sembla qu'entre'ls dos hagués passat quelcom grave, que's cohibus, especialment per part de l'Albert. Aquest de cop y volta deixà les ayres familiars pels respectuosos, com pertocava á un empleat de la casa per distingir que fos, y ab la Maria no's permeté las brometas que abans li dirigia molt sovint. Aquesta fredor apparent imposta per lo que l'Albert creya un déber, aná acentuantse de tal manera, que devagadas passaren dias y més días sense que's creuhessin mitja dotzena de paraules entre'ls dos joves.

La Maria estava trista, molt trista; no podia donar-se compte de la conducta de l'Albert, pera ella inexplicable. Los ulls del jove li deyan molts casos, però los llabis restaven closos y ben closos. Aixis passaren alguns mesos fins que un diumenge á la tarda, Joan, lo masover, esquinsá la grua sense sapiguerlo.

Se trobaven al mas, D. Francesch, la Maria y l'Albert; lo primer s'entretenia arreglant uns clavellers d'un petit jardinet que hi havia devant de la casa. Los joves parlavan ab la masovera qu'ells hi explicava'l proxim casament de la seva filla gran. Ab això s'hi acostà en Joan y al sentir parlar de casaments, digué als joves.

—Y del de vostès quan ne menjaré confits?

Tant la Maria com l'Albert se tornaren més rojos qu'un pebro. A l'observar la masovera, qu'era molt llesta, digué al seu mari.

—Sempre serás tan plaga.—No'n fas sin cas, senyores, d'aquest borinot—y tot donantli empentes s'allunyaren los dos envers la casa.

L'Albert s'atansá á la Maria y ab vèu mitjà apagada y tremolosa li digué:

—Maria, és precis que parlém clar, com dos anticich amichs. Jo l'estimo y crech que V. tamé m'estima. Sent aixis, dech preguntar: ¿Es possible l'nostre amor? Aquesta pregunta me l'he fet molts vegades y may he trobat rahons prou sólidots pera contestar afirmativament. En efecte, qué diria D. Francesch,

qué diria la societat si jo m'casés ab V.? Senzillament, que realisava un bon negoci. Això no ho puchi permetre de cap manera. Ara, si V. fos pobre, no duptria ni un minut, la faria ma esposa y seríam felissos, molt felissos....

—Vaja, Albert, no sigui criatura. ¿Que n'hem de fer de lo que puguen pensar la gent? Rés, contenta jo, content tothom. En quant al papà, crech que no s'hi oposarà pas y fins sospito que se'n alegrarà molt, puig ell l'estima á V. quasi tant com a mi. Diu V. que desgraciadament soch rica. Per ventura ho sé jo si soch rica o no ho soch? Pera las meves ideas y pels meus gustos ja sab V. que la riquesa no hi entra pera rès.

No s'amohini donchs per una cosa tant petita, puig si bé tot lo que m'acaba de dir demostra la seva esquisida delicadesa, no convé que ho extremi tant: me faria desgraciada. Estímim forsa com jo l'estimo y lo demés déixiho per mi; ja veurà com tot s'arreglará.

—Maria..... Maria..... vostè és un angel.

—Quedem donchs entesos, veritat? Ara donguim la mà..... aixis, y aném á cercar al papà. Cuidado en dir rès a ningú.

A l'endemà, tan bon punt se llevà lo Sr. Francesch, que la Maria ja era al seu quart.

—Séntat, papà, que t'haig de parlar.

—Tan demàt y ab aquest posat tan serio.... Alguna petició....

—Ho has encertat; però, veritat que m'estimas molt papà? —digué la noya ab vèu melangiosa, y recolantse en la butaca ahont estava sentat son pare.

—Ja ho crech que t'estimo. Però á què vé aquest preàmbul? Dèu ser cosa molt difficultosa....

—Y tan difficultosa! Figurat papà, que'm vull casar. Vaja, ja està dit.

—Casarte! ¿Es dir que'm vols deixar?

—Deixa'te á tu? May. Viuriam tots plegats....

—Tú tot ho arreglas desseguida. Però ab tot això m'no has dit qui es ell.

—Qui és? Com si no ho sapigués....

—Donchs, no ho sé.

—Es.... l'Albert.

—L'Albert?

—Sí, l'Albert. —Veritat papá que no i'hi oposarás?

—Filla meva—digué D. Francesch ab vèu conmoguda—és un assumptu molt serio y cal pensarhi. En principi no'm sembla mal, puig l'Albert és un jove que val molt; però en aquestas cosas és precis assegurar-se, no solzament de l'estimació que tú li portas, sino de qu'ell t'estimi com tu mereixes. Una equívocació podrà ferse desgraciada i yo no vull que la meva Marieta'n sigui de desgraciada.

—Oh! papà, soré felís, molt felís; nos estiuem ab tota l'ànima.

—Bueno, bueno; tot s'arreglará.

D. Francesch y l'Albert tingueren als pochs dies una llarga assentada y quedà convingut lo casament que s'efectuà al cap de mitjà any; acabada la cerimònia, D. Francesch y los nuvis s'abrazaren estretament.

Fills meus, siguèu ben felisos y dintre de la vostra felicitat reservèu un petit lloc á n'aquest pobre yell que tant vos estima.

L'Albert fou associat á la casa, girant desde allavors ab lo nom de F. Vinyas y C. *

EMILI ROSELL.

Comentaris

Lo de Rio Muni

Tan contents com estavan de la cesió que'n feren los francesos d'aquells terrenys territorials de Rio Muni y ara resulta que no serveixen de res. Y donchs, qu'ells pensavan? ¿Qu'ells francesos nos regalaven una bona hisenda? Si tan bona hagués sigut, se la hauríen quedat pera ell, puig lo desprendiment de nosaltres veïns no podia arribar fins á aquest extrem. Gracias que'n s'fessin l'almoyna d'una cosa que's hi feya nosa.

Pera pendre possessió d'aquellos grans serrals hi enviarem una comisió, que costa cada dia dues mil pessetas. Això y los pobres soldats assassinats pels cafres sera'l únic que'n traeràm de la nova colònia, que segons la gent de Madrid, nos tenia de compensar de la pèrduta de Cuba, Puerto Rico y Filipinas. Dihem mal; també quedrà lo marquesat de Rio Muni qu'ells concedí al Sr. León y Castillo que fou qui negocia'tan brillant negocis.

Però encara hi ha més; algúns periódics donan la culpa al govern de la mort dels set pobres soldats, per haver-hi enviat destacaments tan petits. Això vol dir que urgeix qu'ells hi envihin un bon contingent de tropas, segurament pera que si no se'n menjan los cafres se'ls menjan las enfermetats propias d'aquells joves.

Pera lo que'n tenim de treurer de Rio Muni, més valdría que no hi enviessim a ningú; això nos estalviariam homes y diners, que no n'estem gayre sobrats.

Anarquia

S'han obert las Corts. Altras vegades s'espera aquest aconteixement ab certa impaciencia: lo poble confiant alguna cosa de profit en llurs estrenys, y los politichs pera combates mutuament y enderrocar ministres y ministeris, pera allo de «vestir tú que m'hi posare jo». Aral poble ja ha perdut tota confiança y's mira tot lo que fan á Madrid ab la més gran de las indiferéncias, perque després de tantas probatutars, esta convensut que això no té remey y que vinxi lo que D. Francesch.

que sigui sempre serà millor que lo que tenim ara.

Aquesta indiferència del poble, té una natural explicació, per lo cansament de tothom: però lo que no s'explica de cap manera, és quels mateixos politichs hagin sigut invadits per lo mateix mal. A la primera sessió del Congrés quasi no hi anà ningú y lo mateix succeix ab la segona qu'és tingut d'aixecar per no haver-hi prou diputats.

Aquest és un síntoma que no pot passar desapercebut á la gent reflexiva. Proba d'un modo evident que no's vénen ab prou forsas per

cio's resoldrà en contra del criteri governatiu de la mateixa manera que així se va resoldre en la ciutat de Lleyda, quan lo célebre ex-governador senyor Martos O'Neale, de bona recordansa per los catalanistes à conseqüència de sas etzagallades.

—L'Academia y Laboratori de Ciències mèdiques de Catalunya, en sessió extraordinària prèviament convocada acordà lo dissapte 12 d'aquest mes dirigirse al Comitè executiu del XIV Congrés International de Medicina que's ha de reunir a Madrid al mes d'abril de 1903 demanant que la llengua catalana siga considerada com a oficial al Congrés a l'igual que la castellana. Aprobà també solicitar l'adhesió de totas las corporacions mèdiques de Catalunya al referit acord.

—En obsequi als catalans que foren empresonats lo dia 11 del passat Setembre per honrar la memòria del valent conceller en cap Rafel de Casanova, la societat coral «Catalunya Nova» organitzà una vellida lo diumenge passat a la que convidà als senyors socis.

—S'están ultimant los treballs per la publicació de un quinzenari que portarà per títol «Lo Pensament del Segrià» y que serà porta-veu de l'Associació Catalana de dita comarca.

—La Junta Permanent de la «Unió Catalanista», cumplint lo que prescriuen sos Estatuts, acordà convocar Consell general de representants peral diumenge dia 27 d'aquest mes a las dèu de matí.

—Lo Consell general del Centre Escolar Catalanista ha quedat constituït en la següent forma:

Comissió executiva.—Faustí Planells, president; Francisco Ferrando y Estapà, vicepresident primer; Joan Banús y Moreu, vicepresident segon; Joan Miró, secretari primer; Guillèm Escrivá y Pagés, secretari segon.

Comissió administrativa.—Lluís Sunyer y Medais, tresorer; Francisco Ferrer y Roda, secretari-comptador; Eudalt Puig y Deulofeu, bibliotecari.

Secció de Medicina.—Eudalt Puig y Deulofeu, president; Lluís Sunyer y Medais, vicepresident; Salvador Ventosa y Roig, secretari.

Secció de Dret, Filosofia y Lletres.—Jaume Serra, president; Jaume Almeda, vicepresident; Francisco Ferrer y Roda, secretari.

Secció de Ciències, Carreras especials y Bellas arts.—Joaquim Sans y Oliveras, president; Joan Vila y Freixas, vicepresident; Martí Piera, secretari.

—Se'n ha dit que molt prompte se publicarà la col·lecció de cançons catalanes, feta per en Valeri Serra y Boldú, ab la que guanyà'l premi ofert per la «Comarca» en los Jochs Florals d'ençà celebrats a Lleyda.

brindado á nuestra classe obrera porque habría sido un hermoso acto de fraternidad y solidaridad, cuyo beneficio habrían sido en primer término para los mismos obreros.

Mas ya que ello no puede ser por esta vez, fuerza es aceptar las cosas tal como se presentan, y con deseos de que para otra ocasión el buen sentido de la masa imponga la resolución que la conveniencia de los obreros aconseje, prepárense mientras tanto para la lucha, todos los tarraconenses de buena voluntad, todos los ciudadanos que tengan conciencia de sus deberes cívicos.

Que el Ayuntamiento de Tarragona deje de ser feudo y patrimonio de unos cuantos que no se distinguen por condición alguna recomendable.

Acabe de una vez ese predominio de los ineptos y de los perversos, para que, reflejo fiel del espíritu tarraconense, pueda el Ayuntamiento empujar á Tarragona por el camino de su regeneración.

Sants de la setmana

Diumenge, dia 20.—La Purísima de la Mare de Déu i sts. Felicíssima b., Joan Cancí pbro. y Marta, Saula y Irene vgs. y mrs.—Dilluns, 21.—sts. Hilarió ab., Asturí pbro. Ursula y comp. vgs. y mrs. y Cílinia.—Dimarts, 22.—sts. Veremund b., Sever pbro., María Salomé vda. y Alodia y Còrdula vgs. y mrs.—Dimecres, 23.—La Primera traslació de sta. Eularia y sts. Pere Pasqual b., y Germà y Servand mrs.—Dijous, 24.—sts. Rafael arcàngel, Bernat Calvó b., Martínia b. y m., Martí b. y March solitari.—Divendres, 25.—sts. Bonifaci i papa, y Crisanto, Crespi, Crispinià y Damià mrs.—Dissapte, 26.—sts. Evarist p., Bernat y Felicissim, Lluïcia y Marcia mrs.

Quaranta horas: Acaban a l'Església de Religiosos Descalsos y demà començan a la Parroquia de Sant Francesc.

NOVAS

A conseqüència de desavinences ab los amos s'han declarat en vaga los operaris forniers en sa majoria, puig sols funcionan uns pochs fornrs quins amos han acceptat las basas presentadas per los fadrins y que foren coneigudas del pùblic per una fulla que's repartí profusament lo dilluns passat.

De desitjar seria que's busqués lo medi d'intervindrer en la vaga nostra autoritat local y que's procuren arreglar las diferencies entre amos y treballadors lo més prompte possible, puig aquestas situacions no són pas convenientes pera ningú.

Se sembla quels fadrins volen establir un forn a la part alta y altre a la part baixa de la població y abans de que això arribi, l'avinenta seria més facil que no després de que ja s'hagin fet gastos y més gastos per una y altre part.

Quan se presentan aquests conflictes se veu ben clarament la falta que fàns representants dels obrers al Municipi, puig no passaria com ara que l'Ajuntament ni tracta ni tant sols se preocupa d'una qüestió de tant interès pera los treballadors tarragonins.

Totas les fraccions polítiques venen fent actius treballs de preparació pera la lluita electoral, lo que fa esperar que las properes eleccions seran molt renyidas, majorment quant tot fa esperar que tots los electors sortiran del retraiement y faran us del dret de sufragi.

Definitivament lo primer de Novembre veurà la llum pública un nou periòdic diari, ab carácter independent y que segons notícias estarà montat a la moderna, ab gran número de seccions y informació completa.

Una distinguda concurrencia asisteix tots los días a l'elegant cafè del Centro, en lo que dóna notables concerts lo quarteto Moretti, sent cada dia més applaudit per la justesa ab que executa las pessas del programa.

Segueix lo temps entrat en pluja, puig gayre bé tots los días de la passada setmana hem tingut aigua. Aquest temps ha dificultat bastant la pesca; no obstant los pochs días qu'han pogut sortir las barcas, han agafat la mateixa abundància de peix que des del principi de la pesca del bou.

La coneiguda casa naviera de Barcelona «Tintoré y C.», quints gerens són tarragonins, acaban d'adquirir a Inglaterra un nou vapor pera substituir al que's perdé últimament.

Lo nou barco de la casa Tintoré s'anomena «Tambre», desplassa 1.250 tones-làs y va comandat per D. Francisco Zaragoza.

Està ja en viatge de Liverpool a Barcelona, ahont dèu arribar un d'aquests dies.

Segueixen sent molt solicitadas las garrofes de l'última collita, pagantse a la propietat fins a 21 y 22 rals quintà. D'aquest article s'en envian cantitats molt fortes a Barcelona.

En lo mes de Setembre passat fondejaren en nostre port 76 barcos, dels quals 56 eran de vapor y 20 de vela, ab un total de 45.117 toneladas, 1.431 tripulants y 20 passatgers pera Tarragona.

Dits barcos perteneixen a les següents

banderas: Espanyols, 60; francesos, 3; holandesos, 3; inglesos, 3; suecs y noruecs, 3; italians, 2; rus, 1; dinamarques, 1.

En igual periodo de temps foren despatxats 73 barcos, 39 pera l'extranger y 34 de cabotatge.

Han visitat nostra redacció los setmanaris «Jovenut», «Pluma y Lápiz» y «Catalunya Artística», ab texts tant esculits com de costum y també la revista setmanal «La Universitat Catalana».

Are que l'Ajuntament se preocupa d'arreglar lo passeig de Santa Clara, serà convenient disposés se fesin los estudis de millora y arreglo del passeig de circunvalació, en la sessió compresa entre Santa Clara y'l portal del Rosser.

Es un passeig que's presta a ser molt bonich ab poc gasto y ara s'el té complertament abandonat.

Segueix diariament la seva tasca la Comissió nombrada en la reunió del diumenge pera la designació dels candidats a regidors.

Dona gust veurer l'entusiasme y fé ab que tothom treballa y quant se coneguin los noms dels candidats, estèm segurs que per son bon prestigi y condicions me-reixerán l'aprovació de tot Tarragona.

Sempre ho habíam cregut que tot era qüestió de desvetllar lo poble, puig plé aquest fin dalt de caciquisme, s'disposa a donarli la gran batalla ab seguretat de triomfar.

S'ha publicat lo núm. 15, any II ue la bònica Revista mensual «Patria», ab lo següent sumari:

D. Pere Anton Torres, per la Redacció.—Sor Maria del Remey, per † Pere A. Torres.—Tardor, per Lluís Benages.—A Tarragona, per Alphons Maseras.—Recorts de l'infanteria, per R. Homedes Mundo.—Lo Jurament, per Paulí Bäyer.—Folklorisme: Cavallerescas de Valeri Serra Boldú.—Mar y terra, per Antoni Vallbona Montaner.—Bibliografia, per P. V.—Crónica.—Grabat: Sarrià: Monastir de Pedralbes.

La Cambra Agrícola de Reus y sa Comarca celebrarà avuy a las dèu y mitja del matí y en lo local pati del ex convent de Sant Francesc, un meeting de agricultors pera demandar que sense contemplacions de cap classe fassi desapareixer l'impost de consums.

Nosaltres, partidaris de que's millori l'estat de l'agricultura y tenint en compte qu'es lo poble qui primerament paga la festa, ns adherim a las conclusiones que s'aprobin, demostrant així que com més unió hi hagi més segurs seran los resultats.

hem rebut la magnifica traducció que ha fet Mossen Tomàs d'Aquin Riqualt de la Carta Pastoral d'entrada que dirigi als seus diocessans L'Excm. Sr. Cardenal Casañas, Bisbe de Barcelona.

Agrahim l'enviò.

Per falta d'espai nos veiem obligats a retirar ja compostas las ressenyes de las funcions celebradas al Teatre Principal, a l'Atenèu y al Centre Català.

L'inmunda clavaguera del carrer de Sant Francesc diuahir qu'espera conèixer los noms que figuraran en la candidatura administrativa pera ferlos a la autopsia.

Fins ara hem vist que aquesta operació no's practica més qu'als morts.

Suposem donchs, quel diari de la masoneria governant creu quels candidats que's presentaran seran uns morts, y essent així, al vèure'l desespero de la gent caciquista, no podem menys d'escalar!

Quins morts que fan corre als vius!

Passan de quatrecentos los alumnes de abdós sexes matriculats fins avuy a las distintas classes que sosté l'Atenèu Tarragoni.

Aquesta setmana'l mohiment del port ha sigut bastant escàs a conseqüència de la calma que d'uns quants dies ensa ve notantse tots los negocis.

Motivat per las darreres pluges, la majoria de carrers del port se troben intransitables, reclamant los serveys de las brigades municipals.

Hem rebut elegantment impresa la versió catalana de la Pastoral dirigida per lo Cardenal Casañas als seus diocesans ab motiu de sa entrada a Barcelona.

Dita versió està feta ab molt cuidado pel nostre volgut amich lo Dr. D. Tomàs de A. Riqualt.

A l' hora de costumi tocarà avuy al passeig de la Rambla de Sant Joan, la brillant música del Regiment de Almansa, executant lo següent programa:

- 1.º El bonito.—Pas-doble.
- 2.º Estefanía.—Gavota.
- 3.º El duelo de la Africana.—Mosaico.
- 4.º 3.º Vals.—Boston.
- 5.º El desfile.—Pas-doble.

Son desesperats los treballs que venen fent los elements caciquistas d'aquesta ciutat pera contrarrestrar l'inxmissa forsa ab que avuy compta la candidatura administrativa.

Elixir á la Ingluvina GIOL

Es lo millor remey pera la prompte y segura curació de totas las malalties del

VENTRELL

per cròniques que sian, regularisant son funcionament y reforsant los debilitats.

De venta en totas las Farmacias y en casa son autor, **Passeig de Gracia, 4, Barcelona.**

G. SERRA Y TRILLA

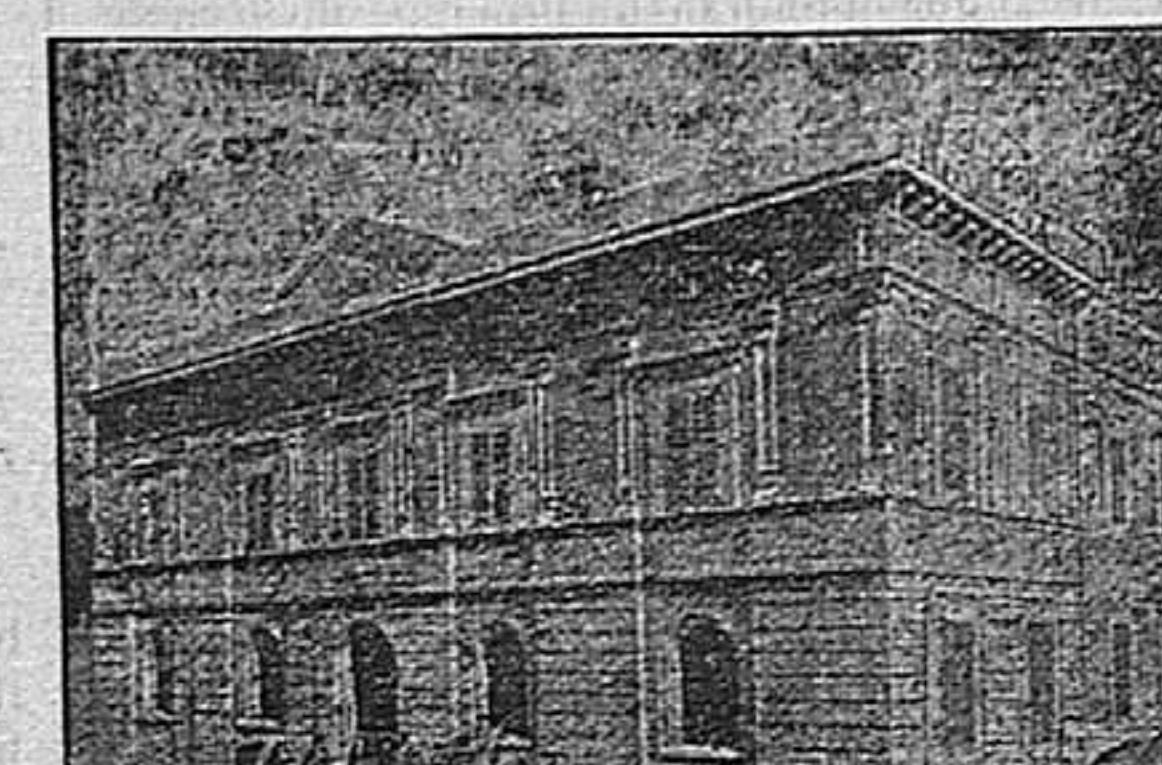
METGE CIRURGIÀ

ex deixeble de l'eminent Dr. Aixa, en malalties de la pell; ex Metge alumne de l'Institut de Alfonso XIII de Bacteriologia y Seroteràpia

MALALTIES DE LA PELL Y MALALTIES CRÒNICS

CONSULTA DE 11 A 1

TARRAGONA.—COMTE DE RIUS, 20. 2.º—TARRAGONA

Colegi provincial TARRAGONA

La gent se'n rió de totas aquestes coses, com se'n riuen tambéls empleyats de consums als qui sembla se'ls se han de manat los noms y ls domicilis, naturalment pera buscarlos en las llistas electorals.

Suposem qu'el Sindicat Gremial, donant proba d'imparcialitat y no volguntse apartar de l'esfera de la seva acció, deixarà qu'ls seus subordinats depositin lliurement lo vot.

Pasteleria de Cabré germans, veijis anuncii en la 4.ª plana.

Qui es que per edat que tinguí no voldrà conservar lo primitiu color dels seus cabells? Pera conseguirlo lo perruquer CASALS poseix un procediment indi, purament vegetal, que no taca en lo més mínim lo cutis, reproduïx lo cabell y priva sa cayguda.

TIP. DE FRANCESCH SUGRAÑES, COMTE DE RIUS, 9.

BATXILLERAT

baix direcció del Professorat oficial á l'Institut

COMERS

IDIOMAS

Primera ensenyansa

PARVULS.—ELEMENTAL.—SUPERIOR

Tenedoria practica.—Calcul mercantil

Composició y istil.—Caligrafia

AGRIMENSURA

Dicuix.—Llissóns de coses

FUNDAT AL 1888

AFORAS DE SANT FRANCESC

Ibarra y C.ª de Sevilla

Linia regular de grans vapors

Péra Valencia, Alacant, Cartagena, Málaga, Sevilla, Cádiz, Huelva, Vigo, Marín, Villagarcía, Carril, Corunya, Ferrol, Rivadeo, Gijón, Santander, Bilbao, Pasajes, San Sebastià, Bayonne, Bordeaus, Nantes, Dun-Kerque, Havre y Paris.

Sorirà d'aquest port lo dia 24 del corrent lo vapor **Cabo Quejo** son capitá D. Pere Beascochea, admetent càrrega y passatgers pera els citats ports.

Lo despatxa son consignatari D. Marian Peres.

Péra Valencia, Alacant, Cartagena, Aguilas, Málaga, Cádiz, Vigo, Carril, Villagarcía, Corunya, Puebla, Marín, Ferrol, Rivadeo, Gijón, Santander y Bilbao, sortirà'l 24 del corrent lo vapor **Matias F. Bayo** son capitá D. Faustino Vigil admetent càrrega y passatgers.

Lo despatxa son agents Srs. Fills de Benigno Lopez.

Xarop de hipofosfats CLIMENT

La llegítima marca "SALUD"

Srs. Climent y C.^a.—Tortosa.—Molt senyors meus: Lo Nen X. de tres anys, sofria desde més de un any de una escròfulacrònica. Cansat d'usar sens cap resultat quants Emulsions y reconstituyents se preconitzan per aquests cassos, vaig ensenyar los **Hipofosfats Climent**, trobant consol lo pacient ja en lo primer frasco y molt prompte la curació completa.—**Dr. Siloniz**, Catedràtic de Barcelona.

Srs. Climent y C.^a.—Tortosa.—Molt senyors meus: Puch assegurarlos qu'en tots los cassos d'**Asthenia** presentats á la meva clínica á causa d'affeccions genitales provinentes de la falta de fixesa de les visceras abdominals (Enteròptosis) lo **Xarop Climent marca SALUD** m'ha donat inmillorables resultats.—**Dr. Gibert**, Especialista en parts y malalties de la dona.

Exigeixis lo llegítim **Xarop Climent SALUD**, únic aprobat per la Real Academia de Medicina de Barcelona, puig s'en expén altre del mateix nom.

Maquinaria agrícola, industrial y vinícola
Compleix assortit en ferreteria

Marelli Vicens

APODACA, 27, TARRAGONA

Unich representant en aquesta província de important casa de Barcelona, Srs. Ignaci Sanlere y C.^a, constructors d'ardades y bògits pera fondas llaurades y demés màquines agrícoles

LA JOYA DEL CENTRE

ESTABLIMENT DE BEGUDAS

DE JOSEPH RIOLA

22, RAMBLA DE SANT JOAN, 22
Se despatxan tota classe de vins y licors de les més acreditadas marcas á preus molt econòmics.

Se serveix á domicili.

La confianza

SASTRERIA DE EMILI PUJOL
9, Unió, 9
TARRAGONA

BELLOTGERÍA

DE

F. RIGAU

Baixada de Misericòrdia, 14
TARRAGONA

Gran assortit de rellotges de totas classes y preus. Taller de composturas.

CERVESERIA MODERNA
(A CA'L BOYRA)
DIPÓSIT DE GEL

Vins de totas classes. Refrescos y licors. Serveys á domicili. Ressopons tots los días á preus molt econòmics.

Unich representant de la cervesa Moritz. Rambla de Sant Joan, 72, cantonada al carrer de Fortuny.

Gran fàbrica de braguers
24, Unió, 24

Hernadios (PRENCATS)

Aquest establiment compta ab los avenguts més moderns y pràctics que la ciència requereix pera la construcció y aplicació de tota classe de braguers y d'aparells ortopèdics.

Especialitat en lo braguer Articular. Regulador Sistema Montserrat y ab lo tractament de les trencadures.

Grans existències en braguerets de goma pera la curació radical de les trencadures congènitas y adquirides de l'infància y tot lo concernent á Cirurgia y á Ortopèdia.

Casa recomenada per tots los senyors metges que dan tingué ocasió de conéixerla, tant per los gèneros de son catàleg com per los preus reduïts.

PERE MONTSERRAT, Unió, 34.—TARRAGONA

Sastrería, Camiseria y variis gèneros

J. GÜELL
39, Major, 39.—TARRAGONA

Pera senyors: Alpacas, estams, gerres, vi cunys, llanillas, drils, camises blanques y de color.

Pera senyores: Alpacas, sedalinas, vichys, mussolines y percats d'alta novetat.

Ròba blanca, articles pera dols, llenços de fil y de cotó.

Mündos, paraygas y cotillas, tot á preus baratissims.

Gangas: Se liquidan á preus molt baratos, trossos ó escrupulons de panyos, armurs de seda, llana y estampats.

TRAJOS A LA MIDA
39, Major, 39.—TARRAGONA

Única que conté un 80 per 100 d'oli pur de fetge de bacallá y glicerofosfats y hipofosfats de cals y de sosa. Aprobada y recomenada pel Colegi Medich oficial de Barcelona y analitzat per Dr. Bonet, catedràtic de Farmacia á l'Universitat de Madrid. Es aliament, lleminadura y medicament tònic y estimulant del desenvolupament físic; aumenta la secreció de la llet; ajuda la creixensa dels ossos y i trenca las dens; d'efectes positius en les embragues y en l'infància. Es crema clara, blanquísima y la mes agradable ('s conserva sempre.)

Cura la tos, catarros, bronquitis, tisis, escrofules, hifatisme, raquitisme, debilitat, poaire, reumatisme, diabetes etz., etz.

Rebutjar las similars y estrangeres, que no recauen. Despatxans ni prenen los bons espanyols. De venda, en totas las farmacis.

Dipòsit: Dr. Andreu, L. Gatz. Barcelona. G. Garcia, Martí y C.^a y Fernandez, 4.

Madrid y en totas las capitals y poblacions importants, M. Nadal, Tarragona.

Emulsió Nadal

ES LA MILLOR

Los propietaris d'aquest establiment tenen

lo gust de oferir al públic lo major esmero en tots los serveys. Especialitat en treballs de cabell per dificils y artístics que sigan. Complet assortit de perruques y demés postissos

per teatre que's lloguen á preus arreglats.

BANY'S MEDICINALS

GABINET Y CLÍNICA DENTAL

A. PONS ICART

SAN AGUSTÍ, NUM. 24, PISSSEGÓN, TARRAGONA

Tractament especial de las malalties de las dentes y genives.

Extracció de dents, caxals y arrels sense dolor.

Especialitat en emplastes, empomaduras y orificacions.

Perfeccionament en la construcció de pessses y dentaduras de totas classes.

Lo Dr. Jordán
CIRURGIÀ DENTISTA

Ex-alumne del Colegi Espanyol de Dentist, Ex-operador de la casa del Dr. Treviño, Madrid, etc.

Participa á sos nombrosos clients y al públic en general, que relacionan ab las millors casas extrangeras, pot oferir dents artificials á preus molt ventajosos.

Pera las operacions odontològicas que dit senyor practica, compta ab tots los anestèsics fins al dia coneeguts.

PLASSA DE PRIM 2, PRINCIPAL, REUS
Opera á Tarragona los dimars de las 9 del matí a las 5 de la tarde y los diendres de 3 á 5 de la tarde
MARIÁN CLANXET
Carrer de la Unió, 14, Tarragona

Participa á sos nombrosos clients y al públic en general, que relacionan ab las millors casas extrangeras, pot oferir dents artificials á preus molt ventajosos.

Pera las operacions odontològicas que dit senyor practica, compta ab tots los anestèsics fins al dia coneeguts.

CONFITERIA
DE CABRÉ GERMAN

34, Carrer Major, 34, Tarragona

En aquest establiment s'hi trovarà un gran assortit de galetes, vins y licors de totas classes, tan del pais com del estranger á preus sumamente rútils.

Especialitat en encàrrechs pera casaments y bateigs. Avisant la anticipació s'elaboran los exquisits dolços inglesos BATS VICTORIAS y LOCH JANOHAS.

Especialitat en el saborós pastel ESPOA-RUS

Gran magatzem de calsat

LAS BALEARES

Rambla S. Joan, 50.—Tarragona

Fàbricas á Palma y Mahón. Gèneros superiors y de durada. Preu fixo.

La promptitud

Lo recader diari de Tarragona á Barcelona y vice-versa, Andreu Canyellas, ofereix sos serveys a preus mòdics, á tots las personas que's dignin honrar-hi ab sa confiança.

Serveix tots los encàrrechs á domicili.

Punts ahont s'admeten: Tarragona, plassa de la Font, núm. 28, (barber) y carrer d'Apodaca núm. 1, tenda. —Barcelona, Hospital 2 y 4 y carrer Filàteras núm. 5, devant la plassa del Angel.

Drogueria Plana

Antiga casa Figueras

Real 6, cantonada Reboleto 20

En aquesta casa trobarà la industria, la agricultura y las arts, un complet assortit de drogas, sulfat y primeras matières pera abones ab riquesa garantida y de importació directa.

PREUS LIMITATS VERITAT
Sofre FLORESTILLA de la millor marca

TARRAGONA

TOTHOM FOTÓGRAF

Á LA CASA DE DROGAS Y PRODUCTES QUÍMICOS

SEBASTIÀ CARDONA

Trobarà els aficionats á la fotografia un assortit complet de cambres, trespeus, cubetas, prempses escorridores, dispositius d'aigua, esfumadors, calibres, fanals de varias formes, cartolinas, paper citrat Lumière, paper bromurat il·lort, placas porcellanadas, targetas postals sensibles, estereoscòpis y vistes estereoscòpicas y bany viratge combinat.

Dispositius del paper brillant Gelatina citrat de plata y albumina marca "Tambaur".

Cambra instantanea. Lamp express 9 per 12 ab 12 chasis 70 pesetas.

Periscope-Delta diafragma iris 9 per 12 ab 6 " 45 "

Express miniúm 6 1/2 per 9 ab 6 " 100 "

Express 6 1/2 per 9 ab 6 extra 40 "

de campanya 9 per 12 ab 6 extra 43 "

instantanea Periscope-Delta (Stereoscòpica) 9 per 18 110 "

l'inch lo gust de participar a ma nombrosa clientela, que he rebut las cambres Stereoscòpicas (Delta-cartouche) ab propòsit del poguer aplicar placas y películes. Premiada a l'exposició de París ab medalla d'or. Unica casa a Espanya que 's troba en venda.

REVELADOR CARDONA

Unich en sa classe per ser lo més rápid, no s'altera ni taea

PREUS SENS COMPETÈNCIA

SE DONAN INSTRUCCIONS.—LABORATORI Á DISPOSICIÓ DELS CLIENTS

APODACA, 27, Y PLASSA D' OLOZAGA, 9, TARRAGONA

EXCELCER

En Llanas ven uns paraigues de semi-seda y cuiró, de color inalterable y teixit tantíssim bo, que resiste tota prova al devall d'un canaló.

Ademés, també té uns vanos ab uns pintats tan rebòns, que ni Rafael ni Murillo los podrían fer millor, apropos per regalos; causan gran admiració.

Trobarà també sombrillas y un gran assortit de bastòns, parassols de totas menes que son mol, barato y bons.

Millor dit: no ya cap casa en 'tan bonas condicions.

26, COMTE DE RIUS, 26

Quintana y Torres

Guanos ELEFANT

de composició garantida: propis pera hortalisses, cereals, llegums, farratges, arbes fruitals, vinyas, etc., etc., especials pera cada cultiu.

Materias químicas y minerals de gran poder fertilisant. Despulls: segon, segonet, trit, farina, cuarta y segona. Preus ventajosos.

Carrer de Barcelona, 4.—Tarragona

Gran Saló de Perruqueria

SABATER GERMAN

52. RAMBLA DE SAN JOAN, 52

Los propietaris d'aquest establiment tenen lo gust de oferir al públic lo major esmero en tots los serveys. Especialitat en treballs de cabell per dificils y artístics que sigan. Complet assortit de perruques y demés postissos per teatre que's lloguen á preus arreglats.

Srs. Climent y C.^a.—Tortosa.—Molt senyors meus: Ha venentse presentat á la meva clínica la Sra. D.ª N. N. afecta de **Cloro-anèmia**, ab irregularitat en la menstruació, mancadura de gana y de forsas, vaig prescriurel lo **Xarop Climent marca SALUD**, y foren assombrosos los resultats, doncs, en poch temps cobrà appetit y forsas y se li regularisaren las reglas.—Dr. Siloniz, Catedràtic de Barcelona.

Srs. Climent y C.^a.—Tortosa.—Molt senyors meus: Puch assegurarlos qu'en tots los cassos d'**Asthenia** presentats á la meva clínica á causa d'affeccions genitales provinentes de la falta de fixesa de les visceres abdominals (Enteròptosis) lo **Xarop Climent marca SALUD**, m'ha donat inmillorables resultats.—Dr. Gibert, Especialista en parts y malalties de la dona.

Exigeixis lo llegítim **Xarop Climent SALUD**, únic aprobat per la Real Academia de Medicina de Barcelona, puig s'en expén altre del mateix nom.